

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilen idari para cezalarının tahsilatında yaşanan sorunlar, Sayıştay'ın Eylül 2023 tarihli raporunda detaylı bir şekilde ele alınmıştır. 2022 yılında çeşitli kanunlar çerçevesinde kesilen idari para cezalarının toplam tutarı 100.311.798,64 TL iken, sadece 29.804.216,23 TL tahsil edilebilmiştir. Bu durum, tahsil edilemeyen 70.507.582,41 TL'lik cezaların vergi dairelerine bildirilerek kamu alacağı oluşturduğunu göstermektedir. Ayrıca "Gelirlerden Alacaklar" hesabının borcuna yapılan kayıt tutarı ise 251.640,27 TL'dir. Tahakkuk kayıtları tam olarak yapılmadığından bilançoda yer alan "120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı", Bakanlığın faaliyet alacakları hususunda tam bilgi sunmamaktadır.

İdari para cezaları caydırıcılık ve sonuç odaklı uygulamalardır. Ancak tahsilat sorunları nedeniyle bu amaçtan sapıldığı görülmektedir. Eğer tahsil edilmeyecekse ceza kesmek yerine başka yaptırımlara yönelmek gerekir. Yargı itirazları olabileceği düşünülerek, farklı dönemlerde kamuoyuna duyurulan idari para cezalarının özünde uygulanmadığı ve bakanlığın sayfasında ceza uygulamaları yer alsa da tahsilatta başarısız olduğu anlaşılmaktadır.

Sayıştay raporunda, Sanayi ürünlerinin piyasa gözetimi, denetimi, metroloji, standardizasyon hizmetleri, ölçü aletleri ve sanayi sicil işlemleri kapsamında Bakanlık il müdürlükleri tarafından uygulanan idari para cezalarına ait tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı belirtilmiştir. Bu durumda, ceza olmasına rağmen uygulanmıyorsa, cezanın varlığının amaca hizmet etmediği algılanmaktadır. Kamuoyuna yansıyan cezaların ödenip ödenmediği veya cezaların içeriği konusunda net bilgi olmaması, farklı dönemlerde açıklanan cezaların sadece sözde kalıp kalmadığı, oluşan tepkilere karşı bir savunma olarak mı cezaların açıklanıp daha sonrasında tahsilat yapılmadığı gibi hususlar soru işaretleri yaratmaktadır.

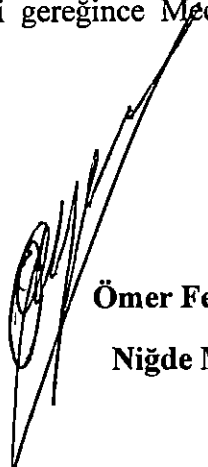
Sayıştay, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 37. ve 38. maddelerine atıfta bulunarak, kamu gelirlerinin ilgili kanunlara uygun şekilde tarh, tahakkuk ve tahsil edilmesinden sorumlu olanlar için zamanında ve eksiksiz işlemler yapma zorunluluğunu vurgulamıştır. Kamu geliri niteliğindeki idari para cezalarının tahakkuk etmesi durumunda, bu tutarların muhasebeleştirilmesi gerektiği ve Bakanlığın itiraz süresinin 15 gün olduğu belirtilmiştir. Ancak, ödeme süresi aylarca geçen cezaların uygulamaya alınmaması, itirazlardan mı yoksa cezanın yazılışındaki eksikliklerden mi kaynaklandığı konusunda belirsizlik yaratmaktadır.

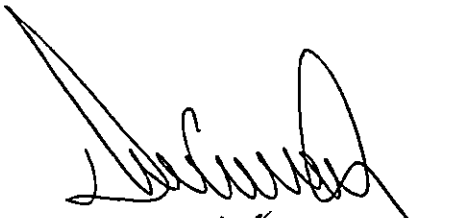
Hazine ve Maliye Bakanlığı (Muhasebat Genel Müdürlüğü) tarafından sağlanan e-tahsilat sistemine, piyasa gözetimi ve denetimi kapsamındaki idari para cezalarının zamanında ve eksiksiz olarak tahakkuk ve tahsil edilmesini sağlamak amacıyla entegrasyon çalışmalarının devam ettiği belirtilmektedir. Metroloji, standardizasyon, ölçü aletleri ve sanayi sicil işlemleri ile ilgili para cezalarının da aynı sisteme entegre edilmesi için çalışmalara başlanacağı da ifade ediliyor. Ayrıca, yüksek enflasyon ve faiz sürecinde iş insanları ve sanayicilerin ödeme güçlüğü çekebilmesi olasıdır ancak cezanın hata yapanlara uygulanan bir yaptırım olduğu da göz ardı edilmemelidir. Ayrıca, ceza ile ilgili gerekçe, neden ve tahsilatın neden gerçekleşmediğinin kamuoyuyla paylaşılması gerekmektedir. Yasa dışılığa ceza kesilmesi durumunda keyfilik düşünülemeyeceği ve yasal bir sorun varsa bunun kanunlarla düzenlenmesi gerekmektedir. Bu sebeple, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından muhtelif kanunlar kapsamında uygulanan

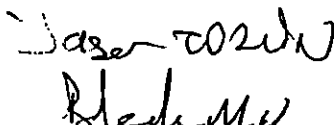
cezai yaptırımların tahsilatında yaşanan sorunların, uygulanan cezai yaptırımların gerekçeleri ile ödenmeyen cezaların ödenmeme nedenlerinin araştırılması ve gerekli tespitlerin yapılması için Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımla. 13.02.2024

Kadim Durmaz
Cokak Mu
Malatya Mu.

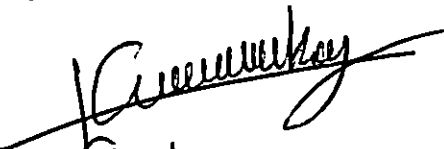

Ömer Fethi GÜNER
Niğde Milletvekili

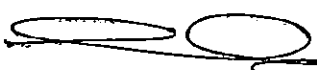

Talat DİNÇER
Mersin Milletvekili

Jaser Cozulu
Bledim

Gulnar Bektas
Denizli Mu

Deniz YAVUZYILMAZ
Zonguldak Milletvekili

Cevdet AYAY
Karaböğ Mu.

Hüseyin YILDIR
Aydin Mu.

Av. Aliye COŞAR
Antalya Mu.

Mertcan Adyazel
Ordu Mu.

486 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
1 Elvan IŞIK GEZİNİŞ	GİRESUN	
2 Dğur Bayraktutan	Artvin	
3 Mahir POÇAT	İzmir	
4 Serhan İmre	Balıkesir	
5 Mahmut Tanel	Şanlıurfa	
6 Deniz Demirci	Ankara	1 Dür Dür
7 Yecdi Gündoğdu	Kırklareli	
8 Dğın Geylan	Gaziantep-Mu	
9 Fahri ÖZKAN	Kırklareli	
10 Mehmet İLHAN	Karselur Mu.	
11		
12 Ali KARAOBA	İSFAH MU.	
13 Yüksel Mansur Kiling	İstanbul	
14 Serhat Muallabolu	Göteborg	
15 Nurten Genter	Tekirdağ	
16 Eytem Ertuğ ERTUĞUL	Zonguldak	
17 Mehmet TAHTASIZ	GORUM	
18 Okan KONURALP	ANKARA	Okalp
19		
20		